ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์: ความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อในอำนาจด้านสุขภาพ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนและพฤติกรรมสุขภาพ ของผู้สูงอายุ

ชื่อผู้เขียน: นายพิศกดิ์ ชินชัย

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

อาจารย์ ดร. เกษม นครเขตต์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูชัย สมิทธิไกร	กรรมการ
อาจารย์ ดวงฤดี ลาศุขะ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อในอำนาจทางด้านสุขภาพ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนและพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุซึ่งเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาล อ. เมือง จ. เชียงใหม่ ที่มาร่วมกิจกรรมชมรมระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม พศ. 2537 จำนวน 103 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ทำการแบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีสุขภาพดี และสุขภาพไม่ดีโดยใช้เกณฑ์ทางด้านสภาวะสุขภาพเป็นตัวตัดสิน ได้จำนวนผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี จำนวน 62 คน ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพไม่ดี จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความเชื่อในอำนาจด้านสุขภาพ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน และพฤติกรรมสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน ร้อยละ การทดสอบค่าที ศึกษาความสัมพันธ์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความเชื่อในอำนาจทางด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ
   1.1 ในผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี ส่วนใหญ่ได้คะแนนสูงทางด้าน ความเชื่อในอำนาจภายในตนด้านสุขภาพมีจำนวนร้อยละ 80.64 และได้คะแนนต่ำทางด้าน ความเชื่อในอำนาจภายนอกตน ได้แก่ ความเชื่อในอำนาจความบังเอิญด้านสุขภาพ และความเชื่อในอำนาจผู้อื่นด้านสุขภาพ มีจำนวนร้อยละ 64.52 และ 48.38 ตามลำดับ
   1.2 ในผู้สูงอายุที่มีสุขภาพไม่ดี ส่วนใหญ่ได้คะแนนสูงทางด้าน ความเชื่อในอำนาจภายนอกตน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ด้านสุขภาพ ได้แก่ ความเชื่อในอำนาจความบังเอิญด้านสุขภาพร้อยละ 58.54 ความเชื่อในอำนาจผู้อื่นด้านสุขภาพร้อยละ 82.93 อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุกลุ่มนี้จำนวนกว่าครึ่งเล็กน้อยคือร้อยละ 58.54 ได้คะแนนสูงด้านความเชื่อในอำนาจภายในตนด้านสุขภาพ

2. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

2.1 ในผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี มีผู้ได้คะแนนความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนสูง จำนวนร้อยละ 74.19

2.2 ในผู้สูงอายุที่มีสุขภาพไม่ดี มีผู้ได้คะแนนความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนสูง จำนวนร้อยละ 43.90ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี

3. พฤติกรรมสุขภาพ

3.1 ในผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพ เท่ากับ 8.79

3.2 ในผู้สูงอายุที่มีสุขภาพไม่ดี มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพ เท่ากับ 7.07

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในอำนาจด้านสุขภาพ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน และพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ

4.1 ความเชื่อในอำนาจภายในตนด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ($r=.46$, $p<.001$) และพฤติกรรมสุขภาพ ($r=.46$, $p<.001$) แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเชื่อในอำนาจความบังเอิญด้านสุขภาพ ($r=-.54$, $p<.001$) และความเชื่อในอำนาจผู้อื่นด้านสุขภาพ ($r=-.47$, $p<.001$)

4.2 ความเชื่อในอำนาจความบังเอิญด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความเชื่อในอำนาจผู้อื่นด้านสุขภาพ ($r=.54$, $p<.001$)แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ($r=-.30$, $p<.001$) และพฤติกรรมสุขภาพ ($r=-.39$, $p<.001$)

4.3 ความเชื่อในอำนาจผู้อื่นด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์เชิงลบ กับพฤติกรรมสุขภาพ ($r=-.24$, $p<.001$) และไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

4.4 ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับพฤติกรรมสุขภาพ ($r=.46$, $p<.001$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis title : Relationship among Health Locus of Control, Self-Efficacy Beliefs and Health Behavior of the Elderly

Author : Mr. Pisak Chinchai

M.Ed. : Health Promotion

Examining Committee :

Lecturer Dr. Kasem Nakornkhet	Chairman
Assist. Prof.Dr. Chuchai Smithikrai	Member
Lecturer Duoagruadee Lasukha	Member

Abstract

The purpose of the study was to investigate the relationships among health locus of control, self-efficacy beliefs and health behavior of the elderly. The sample were 103 elderlies, all of them are the members of the elderly clubs in municipality, muang district, ChiangMai province, selected by purposive sampling from those who attended activities of the clubs during June to July 1993. The sample were divided into two groups, 62 healthy and 41 unhealthy, according to health status informations. The modified interview questionnaire for health locus of control, self-efficacy beliefs, and health behavior were used to collect data. Data were analyzed by mean of arithmatic mean , standard deviation, range , percentage,t-test, and Pearson product moment correlation technique.

The findings of the study were as follows :-

1. Health locus of control of the elderly

1.1 In the healthy elderly, most of them (80.64%) had a high level of internal health locus of control, more than half (64.52%) had a low level in chance health locus of control, and almost half of them (48.38%) had powerful others health locus of control.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.2 In the unhealthy elderly,58.54 percent of the group had a high level in chance health locus of control, 82.93 percent possessed powerful others health locus of control. It was found that 58.54 percent possessed high level in internal health locus of control.

2. Self-Efficacy beliefs

2.1 74.19 percent of the healthy elderly possessed high level in self-efficacy beliefs.

2.2 43.90 percent of the unhealthy elderly possessed high level in self-efficacy beliefs.

3. Health behavior

3.1 Mean scores of health behavior of the healthy elderly were 8.79.

3.2 Mean scores of health behavior of the unhealthy elderly were 7.07.

It was found significantly different in the mean scores between the groups at the .05 level.

4. Correlation among health locus of control, self-efficacy beliefs and health behavior.

4.1 Internal health locus of control had a positive correlation with self-efficacy beliefs ($r=.46, p<.001$) and health behavior ($r=.46, p<.001$), but showed negative correlations with chance health locus of control ($r=-.54, p<.001$) and powerful others health locus of control($r=-.47, p<.001$).

4.2 Chance health locus of control had a positive correlation with powerful others health locus of control ($r=.54, p<.001$), but showed negative correlations with self-efficacy beliefs ($r=-.30, p<.001$) and health behavior ($r=-.39, p<.001$).

4.3 Powerful others health locus of control had a negative correlations with health behavior($r=-.24, p<.001$), but had no correlations with self-efficacy beliefs.

4.4 Self-Efficacy beliefs had a positive correlation with health behavior ($r=.46, p<.001$).

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved